

UDK: 811.163.41'276'367.627:34(497.6),,11/14“

Amira TURBIĆ-HADŽAGIĆ (Tuzla)

Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

DEKLINACIJA GLAVNIH BROJEVA U BOSANSKO-HUMSKIM PRAVNIM TEKSTOVIMA OD 12. DO 15. STOLJEĆA

U radu se analiziraju glavni brojevi u bosansko-humskim pravnim tekstovima od 12. do 15. stoljeća, tj. želi se pokazati grafijsko bilježenje i deklinabilnost glavnih brojeva. U literaturi koja se bavi srednjovjekovnim pravnim tekstovima koji su pisani na pergamentu ili papiru brojevi nisu do sada obrađivani, izuzev rada Slavka Vukomanovića „Leksika i gramatička značenja u povelji Kulina bana“, gdje on samo navodi pojavnost dva glavna broja i jedan redni u istoj povelji, kao jedan od segmenata pri statističkoj obradi leksike.

Ključne riječi: *brojevi, glavni brojevi, brojne imenice, deklinacija, bosanični pravni tekstovi.*

1. Uvod

U staroslavenskim gramatikama nalazimo podjelu brojeva na osnovne (glavne), redne i zbirne brojeve.

Kao i u drugim starim slavenskim tekstovima, u bosansko-humskim pravnim tekstovima od 12. do 15. stoljeća brojevi se pišu na tri načina:

1) **slovnim grafemima koji su u funkciji brojne vrijednosti** (npr. a = 1, tj. primjer iz korpusa: [·] a [·] (= 1¹) P 8₂); primjera ima još, ekscerpirali smo samo nekoliko: [·] v [·] (= 2) P 10₁₈, *ô t poroeniê b(o)žiê lê t b* [·] č t k s z [·] (= 1 367) *lê to i našemu gospodstvu* [·] d t [·] (= 14) *lê to m(ê)s(e)ca ijuma po knizê* [·] a [·] (= 1) *d(b)nb* P 8₁-2, [·] č t o e [·] (= 1 375) P 9₆, *v b lêrehb po roždysvê h(ristoso)vê* [·] č · t · o · i [·] (= 1 378) *lê ro. m(ê)*

¹ Npr. arapski se brojevi ne nalaze u bosaničnim pravnim tekstovima, ali su dopisivani pri transliteraciji radi lakšega i bržega praćenja teksta.

s(e)ca že apr(i)lja vь [·] ѣ [·] (= 10) d(b)ny· **P 10**_{36, I [·]} v ѣ [·] (= 12) vьrhovnih(b) ap(osto)l(o)vь I [·] д [·] (= 4) jevan̄jelisti · i [·] о [·] (= 70) izabranih(b) · **P 11**_{21, [·]} v ѣ [·] (= 12) d(b)ny · thōg(d)a lēto rožb[s]tva hrīstova [·] ѣ [·] (= 1380) **P 11**_{22, na [·]} ѣ t p v [·] (= 1382) lēro m(ē)s(e)ca Dekembra · vь [·] v [·] (= 2) d(b)ni· **P 12**_{23, [·]} e [·] sьbь (= 500) **Pi 2**_{4, [·]} ѣ t o i [·] (= 1378) m(ēse)ca aprīla [·] ѣ [·] (= 8) d(b)ny **P 14**_{17, [·]} itd.; 2) riječima (npr. tisuka: i sьto: i ôsьmь desetь: i devetь: lēbь: (= 1189) mēseca: av̄gusta · u dьvadeseti: i deveti (= 29) d(b)ny **P 1**_{22-24, līra ročva gospodī(n)a isusa hrist(os)a tisučno tri sta i devetь desetь i sedmo **P 15**_{23-25, līro (= 1397) miseca} **P 14**_{30, (= 17) d(b)ny} th des[e]tь (= 90) P 13, [·] ѣ t kš (= 1390) i drugo lētō m(ēse)ca julja [·] z ѣ [·]}

U ovome radu ukazat ćemo na osobitosti po kojima se brojevi pisani riječima u korpusu razlikuju od stanja u staroslavenskome jeziku.

2. Deklinacija glavnih brojeva

Broj *jedan* muš. i žen. roda nalazi se u sljedećim padežnim oblicima:

Nom.	b(o)gь <i>edanь</i> P 37 ₃	<i>edna</i> strana drugoi P 39 ₂₁
Gen.	ôdь <i>ednoga</i> do drugoga Pi 13 ₃₃₋₃₄	_____
Akuz.	ni za <i>ednoga</i> ĉl(o)v(ē)ka P 32 ₄₀ , za hoŕēnьe <i>iednoga</i> ĉl(o)v(ē)ka P 32 ₄₄	ni za <i>ednu</i> sьvargь P 23 ₃₂
Lok.	po <i>ednômь</i> ĉl(o)v(ē)ku Pi 13 ₃₇	_____

Svi primjeri imaju nepalatalnu zamjениčku deklinaciju. Pisari listina nisu dosljedni u bilježenju protetskoga *j* na početku riječi. Glasovnu skupinu *je* grafijski su realizirali na dva načina kao *e* ili *ie*.

Broj *jedinь* u gen. i akuz. imaju starobosanski gram. morfem **-oga**, koji će biti prihvaćen i u standardnome bosanskom jeziku, pored oblika sa gram. morfemom **-og** (*jednoga/jednog*).

Korpus pokazuje iznimno rijetku pojavnost broja *dьva* samo u nominativu muš. roda: *pojaōna dva-brata* **Pi 13**_{28, da služita} *ôba* **Pi 12**_{25, te u akuzativu sred. roda: i ôboda za dvē **Pr 1**_{5-10, godiči} *edinoō i mirnoō g(o)spodaru* **Pi 12**_{25, godiči}}

Broj *trьje* – *triје* ima oblik množine i deklinira se po imeničkoj deklinaciji *i*-osnova: *ôd(b) tri mēsece* **P 38**₃₂.

Broj *četyre* (m. r.) ima oblike množine i deklinira se u stsl. jeziku po konsonantskoj *r*- deklinaciji. U korpusu je potvrđen:

- u gen.: ^{ô(t) (b)} *četyrehъ* ^{sudbê rečeniĥъ} **P 20**₃₆.
- u akuz.: ^{i va} *četyrѣ* ^{evanġelisti} **Po 1**₁₆.
- u lok.: ^{poznano po ôviĥъ} *četyriĥъ* ^{sudbêĥъ ili} **P 20**₃₆.

U bosansko-humskim pravnim tekstovima srednjovjekovnog perioda broj *četyre* pojavljuje se samo u akuzativu po *r*- deklinaciji, a u gen. i lok. gram. morfemi su iz pridjevnog složenog deklinacije.

Ekscerpirani primjeri ^{na dobitie na} *petъ* ^{po kentarъ} **Po 6**₁₀, ^{da mi daju} *peetъ* ^{po} **P 30**₁₅ ^{kantenarъ menê vovodi radosavu} pokazuju da bosanični pravni dokumenti imaju oblike akuzativa jednake nominativu broja 5 (*pet* < *petъ*). Pisari bosansko-humskih pravnih dokumenata od 12. do 15. stoljeća broj 5 (*pet* < *peťъ*) bilježe sa dva grafijska rješenja: *petъ* () ^{daju} *peetъ* ^{po kantenarъ} ().

Brojevi od 11 do 19 tvore se od promjenljivih brojeva za jedinice i nepromjenljivog oblika *na desęte* i imaju zamjeničku deklinaciju. Iz korpusa je potvrđen oblik u akuzativu: ^{i va četiri evanġeliste i va} *dva na deste* ^{apustola} **P 39**₄₂₋₄₃.

3. Deklinacija brojnih imenica

Od složenih brojeva sa brojnom imenicom *sъto* potvrđeni su brojevi:

a s našiem (b) listôm (b) vërovaniem (b) ^{tri sta} ^{dukat (b) zlatieh (b) za dohodakъ} **Po 8**₈, ^{više rečeniĥъ} *petъ sьtъ* ^{per (b)} **P 25**₄₁, ^{per (b) dinari} ^{tomašъ srebra} *dvi sti i petъ litarъ i ôsamъ* ^{unačъ} **P 44**₈, ^{vsako godičê po} *petъ satъ* ^{(= 500) per (b) prъ} **P 16**₁₀₋₁₁, ^{дав' ai si ôdъ dubrovnika} *petъ sьt (b)* ^{per (b) per (b) dinari dubrovъčъcêĥъ} **P 25**₃₇.

Glavni brojevi koji su potvrđeni u bosaničnim pravnim dokumentima od 14. st. imaju starobosanske osobitosti: *tri sta* (< stsl. *tri sьta*), *petъ sьtъ*, *petъ satъ* (< stsl. *peťъ sьtъ*), *dvi sti i petъ litarъ i ôsamъ* (< stsl. *dъvê sьtê i peťъ i osmъ*).

Brojna imenica *tysočĭ* deklinira se po glavnoj palatalnoj deklinaciji imenica žen. roda. Korpus pokazuje primjer u akuzativu jednine: ⁱ *tisuġu* ^{dukatъ zlatêĥъ} **P 36**₁₀.

U sljedećim primjerima uz broj *dvê* brojna imenica *tysq̇ci* potvrđena je u nominativu i akuzativu duala:

NOMINATIV	AKUZATIV
<i>dvê</i> tisuji I petъ satъ i petъ desetъ (= 2 550) dukatъ P 16 ₁₀ , <i>d(ь)vê</i> tisuji i petъ satъ i petъ desetъ (= 2 550) dukatъ P 16 ₁₂ - ₁₃ , <i>d(ь)vi</i> tisuji P 22 ₁₅ , <i>dvi</i> tisuji P 30 ₄₋₅ , <i>P</i> 21 ₅ , <i>dvie</i> na <i>desete</i> tisuji P 30 ₄₋₅ .	poslaše po radōsavu dēku <i>dvie</i> tisuji Pi 10 ₆ . перп(е)тъ дinari

Navedeni primjeri potvrđuju da se brojna imenica *tysq̇ci* kongruira sa brojevima koji su napisani poslije nje.

Da brojna imenica *tysq̇ci* nije uvijek u dualu uz broj *dvê*, pokazuje primjer genitiva jednine: *ôdъ dvê tisuji* **Pr** 1₅₋₁₀. U ovome primjeru broj *dvê* zadržava staroslavensku dualnu deklinaciju, a brojna imenica *tysq̇ci* deklinira se po *i*-deklinaciji imenica žen. roda.

Drukčija je deklinacija brojne imenice *tysq̇ci* uz broj *tri*:

za tri tisuje **P** 23₃₀.

Brojna imenica deklinirana je po palatalnoj *a*-promjeni imenica žen. roda.

Tako se ova brojna imenica deklinira i uz druge brojeve u listinama:

- **genitiv**: *ôdъ šestъ tisuji* **Po** 6₈₋₉, *da se razumije ere ôsta u komunъ dubrovački* *dva* na *desete* tisuji **P** 33₂₆, [·] **ѣ** [·] (= 10) tisuji **Tu** 1₈₋₉.
- **akuzativ**: *ô (t) vlas/eô prima tisuju i dvi sti* **P** 43₈.

Brojevi se prije i poslije brojne imenice *tysq̇ci* ne dekliniraju.

U bosaničnim pravnim tekstovima od svih deklinabilnih riječi brojevi su najmanje zastupljeni.

Izvori s kraticama

1. POVELJA KULINA BANA OD 1189. GODINE **P** 1
2. POVELJA BANA TVRTKA KOTROMANIĆA O POTVRĐIVANJU PRIJATELJSTVA DUBROVNIKU OD 1. 6. 1367. GODINE **P** 8

3. POVELJA BOSANSKOGA BANA TVRTKA OD 9. 2. 1375. **P** 9
4. POVELJA KRALJA TVRTKA DUBROVČANIMA OD 10. 4. 1378. PISANA U ŽRNOVNICI I 17. 6. 1378. ZAVRŠENA U TR-STIVNICI **P** 10
5. POVELJA KRALJA TVRTKA VOJVODI HRVOJU VUKČIĆU HRVATINIĆU OD 12. 3. 1380. **P** 11
6. POVELJA KRALJA TVRTKA DUBROVNIKU O UKIDANJU SLANICE U DRAČEVICI OD 2. 12. 1382. **P** 12
7. PISMO KRALJA TVRTKA KNEZU, SUDIJAMA I VLASTELI DUBROVAČKOJ OD 19. 5. 1389. **Pi** 2
8. POVELJA KRALJA STEFANA DABIŠE DUBROVČANIMA OD 17.7. 1392. **P** 14
9. POVELJA KNEZA PAVLA RADINOVIĆA DUBROVČANIMA OD 25. 3. 1397. **P** 15
10. POVELJA KRALJA STJEPANA OSTOJE DUBROVNIKU OD 20. 11. 1398. **P** 16
11. POVELJA KRALJA STIPANA TVRTKA TVRTKOVIĆA DUBROVČANIMA OD 20. 6. 1405. **P** 20
12. KRALJ STIPAN OSTOJA POTVRĐUJE DUBROVČANIMA POVLASTICE PRETHODNIH KRALJEVA 4. 12. 1409. **Po** 1
13. POVELJA KRALJA STIPANA OSTOJE DUBROVNIKU OD 20. 11. 1414. **P** 21
14. POVELJA KRALJA STIPANA OSTOJE DUBROVNIKU OD 5. 3. 1419. **P** 22
15. POVELJA SANDALJA HRANIĆA I NJEGOVE BRAĆE OD 24. 6. 1419. **P** 23
16. POVELJA SANDALJA HRANIĆA I NJEGOVE BRAĆE VUKCA I VUKA, TE SINOVCA STIPANA DUBROVNIKU OD 30. 5. 1420. **P** 25
17. POVELJA KNEZA RADOSAVA PAVLOVIĆA OD 31. 12. 1427. **P** 30
18. POVELJA STJEPANA KOSAČE DUBROVNIKU OD 10. 10. 1435. **P** 32
19. PISMO TVRTKA II TVRTKOVIĆA DUBROVNIKU OD 26. 3. 1438. **Pi** 10
20. PRIZNANICA RADOSAVA PAVLOVIĆA DUBROVNIKU IZ SIJEČNJA 1439. **Pr** 1

21. POVELJA STJEPANA KOSAČE SA SINOVIMA VLADISAVOM I VLATKOM DUBROVNIKU OD 7. 5. 1440. **P** 33
22. POVELJA STJEPANA KOSAČE, JELENE I NJIHOVOGA SINA VLADISAVA DUBROVNIKU OD 1. 4. 1443. **P** 36
23. POVELJA KRALJA TOMAŠA DUBROVNIKU OD 3. 9. 1444. **P** 37
24. TRGOVAČKI UGOVOR KRALJA TOMAŠA I TROGIRANINA KNEZA NIKOLE OD 3. 2. 1449. **Tu** 1
25. DRUGA POTVRDA HERCEGA STJEPANA KOSAČE OD 5. 7. 1450.² **Po** 6
26. POVELJA KRALJA TOMAŠA DUBROVNIKU OD 18. 12. 1451. **P** 38
27. MIROVNO PISMO HERCEGA STJEPANA KOSAČE OD 19. 7. 1453. **Pi** 12
28. PISMO HERCEGA STJEPANA KOSAČE OD 19. 7. 1453.^a **Pi** 13
29. POVELJA HERCEGA STJEPANA KOSAČE DUBROVNIKU OD 11. 4. 1454. **P** 39
30. DRUGA POVELJA KRALJA STIPANA TOMAŠEVIĆA DUBROVNIKU OD 25. 11. 1461.² **P** 43
31. TREĆA POVELJA KRALJA STIPANA TOMAŠEVIĆA DUBROVNIKU OD 25. 11. 1461.³ **P** 44
32. POTVRDA HERCEGA STJEPANA KOSAČE DUBROVNIKU 17. 9. 1465. **Po** 8

Literatura

- Anđelić, Pavao, 1960–1961. Revizija čitanja Kulinove ploče, *Glasnik zemaljskog muzeja, Arheologija*, sv. 15–16, Sarajevo.
- Babić, Vanda, 2000. *Vpliv vzhodne cerkvene slovanščine na hrvaške glagolske tekste v 17. in 18. stoletju*, Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Belić, Aleksandar, 1960. *Osnovi istorije srpskohrvatskog jezika*, Fonetika, knj. I, Beograd.
- Belić, Aleksandar 1969. *Istorija srpskohrvatskog jezika, Knj. II, sv. 1, Reči sa deklinacijom*, Beograd: Naučna knjiga.
- Brozović, Dalibor, Ivić, Pavle 1988. *Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*, Izvadak iz 2. izd. Enciklopedije Jugoslavije, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, 120 str.

- Gregor, 1948. Bosanske i humske povelje srednjega vijeka – u: *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, Nova serija, sv. III, Sarajevo.
- Čremošnik, Gregor, 1950. Bosanske i humske povelje srednjeg vijeka II – u: *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, Nova serija, sv. IV–V, Sarajevo.
- Čremošnik, Gregor, 1951. Bosanske i humske povelje srednjega vijeka – u: *Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu*, Nova serija, sv. VI, Sarajevo.
- Čremošnik, Gregor, 1963. Srpska diplomatska minuskula, *Slovo*, knj. 13, Zagreb.
- Damjanović, Stjepan 2003. *Staroslavenski jezik. Četvrto, popravljeno i dopunjeno izdanje*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Damjanović, Stjepan, 2002. *Slovo iskona*, Staroslavenska/starohrvatska čitanka, Zagreb: Matica hrvatska.
- Damjanović, Stjepan, Jurčević, Ivan, Kuštović, Tanja, Kuzmić, Boris, Lukić, Milica, Žagar, Mateo 2004. *MALI staroslavensko-hrvatski rječnik*, Zagreb: Matica hrvatska.
- Daničić, Đ., 1874. *Istorija oblika srpskoga ili hrvatskoga jezika do svršezka XVII vijeka*, Državna štamparija u Biogradu.
- Gabrić-Bagarić, Darija 2005. Crkvenoslavensko i narodno u bosansko-hercegovačkim epigrafskim spomenicima od 12. do 18. st. – u: *DRUGI Hercigonjin zbornik / uredio Stjepan Damjanović*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Gošić, Nevenka 1989. Sto pedeset godina publikovanja i proučavanja Povelje bana Kulina – u: *Osamsto godina Povelje bosanskog bana Kulina (1189-1989)*, ANUBiH, Posebna izdanja, Knjiga CX; Odjeljenje društvenih nauka, knj. 23, Sarajevo, str. 45–59.
- Grickat, Irena, 1961–1962. *Divoševo jevanđelje*, Južnoslovenski filolog XXV, Beograd: Institut za srpskohrvatski jezik, 227–293.
- Grupa autora 1982. *Pisana riječ u Bosni i Hercegovini. Od najstarijih vremena do 1918. godine*, Sarajevo: IRO „Veselin Masleša“, 308 str.
- Grupa autora 1974. *Starija književnost*, Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika, 350 str.

- Grupa autora 2005. *Jezik u Bosni i Hercegovini*, (ur. Svein Mønnesland), Sarajevo: Institut za jezik u Sarajevu, Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo.
- Hadžagić, Amira, 1999. *Duži oblici genitiva*, Bosanski jezik. Časopis za kulturu bosanskoga književnog jezika, Tuzla, str. 86–96.
- Hadžagić, Amira, 1999. *Duži oblici dativa i lokativa*, Didaktički putokazi, Časopis za bosansku nastavu i praksu, Zenica, str. 67–69.
- Hadžijahić, Muhamed, 2004. *Povijest Bosne u IX i X stoljeću*, Sarajevo: BZK Preporod.
- Halilović, Senahid, 1995. *Pravopis bosanskoga jezika*, Sarajevo: KDB Preporod.
- Hamm, Josip, 1958. *Staroslavenska gramatika*, Zagreb: Školska knjiga.
- Hamm, Josip, 1960. *Staroslavenska čitanka*, Zagreb: Školska knjiga.
- Hercigonja, Eduard, 2004. *Na temeljima hrvatske književne kulture: filološkomedievističke rasprave*, Zagreb: Matica hrvatska.
- *Hrvatski enciklopedijski rječnik* (HER), 2004. 1–12, Zagreb: EPH: Novi Liber.
- Jahić, Dževad, 1999. *Trilogija o bosanskom jeziku*, Sarajevo: Ljiljan.
- Jahić, Dževad, Halilović, Senahid, Palić, Ismail, 2000. *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica: Dom štampe.
- Jurić-Kappel, Jagoda, 2001. Rukopisi krstjanina Radosava u svjetlu dosadašnjih istraživanja – u: *Zbornik radova, Drugi hrvatski slavistički kongres*, Zagreb, str. 225–232.
- Kasumović, Ahmet, 1995. *Zašto jezik bosanski*, Tuzla: Prava riječ.
- Kuna, Herta, 1987. Istorija srpskohrvatskog literarnog jezika u krugu dijahronih disciplina serbokroatistike, *Književni jezik*, god. 16, br. 1, Sarajevo, str. 31–36.
- Kuna, Herta, 2001. Marginalije bosanskog Vrutočkog evanđelja – u: *Zbornik radova, Drugi hrvatski slavistički kongres*, Zagreb, str. 233–236.
- Malić, Dragica, 1988. *Povaljska listina kao jezični spomenik*, Zagreb: Znanstvena biblioteka Hrvatskog filološkog društva.
- Matasović, Ranko, 2001. *Uvod u poredbenu lingvistiku*, Zagreb: Matica hrvatska.
- Mihaljević, Milan 2002. *Slavenska poredbena gramatika. 1. dio. Uvod i fonologija*, Zagreb: Školska knjiga.

- Moguš, Milan, 1993. *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*, Zagreb: Globus.
- Nazor, Anica, 1963. Jezični kriteriji pri određivanju donje granice crkvenoslavenskog jezika u hrvatskoglagoljskim tekstovima, *Slovo* 13, Zagreb, str. 68–86.
- Peco, Asim 1989. Povelja Kulina bana u svjetlosti štokavskih govora XII i XIII vijeka – u: *Osamsto godina Povelje bosanskog bana Kulina, 1189–1989*, ANUBiH, Posebna izdanja, knjiga XC, Odjeljenje društvenih nauka, knjiga 23.
- Peco, Asim, 1985. *Pregled srpskohrvatskih dijalekata*, Beograd: Naučna knjiga.
- Pranjković, Ivo, 2003. *Jezik i beletristika*, Zagreb: Disput.
- Raukar, Tomislav, 1973. O problemu bosančice u našoj historiografiji, *Izdanja Muzeja grada Zenice*, sv. 3, str.103–144.
- Silić, Josip, Rosandić, Dragutin, 1979. *Osnove morfologije i morfostilistike hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb.
- Silić, Josip, 1999. Hrvatski jezik kao sustav i kao standard – u: *Norme i normiranje hrvatskoga standardnoga jezika* (priredio: Marko Samardžija), Zagreb: Matica hrvatska, str. 235–245.
- Silić, Josip, Pranjković, Ivo, 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika : za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb: Školska knjiga.
- Skok, Petar 1971–1973. *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–III, Zagreb: JAZU.
- Turbić-Hadžagić, Amira, 2005. Bosanski književni jezik (Prvi razvojni period od 9. do 15. stoljeća), *Bosanski jezik. Časopis za kulturu bosanskoga književnog jezika*, 4, Tuzla, 137–161.

Amira TURBIĆ-HADŽAGIĆ

**DECLENSION OF CARDINAL NUMBERS
IN THE LEGAL TEXTS OF BOSNIA AND HUM
FROM THE 12TH TO 15TH CENTURY**

Cardinal numbers in the legal texts of Bosnia and Hum from the 12th to 15th century have been analysed in this article, i. e. the graphic recording of cardinal numbers and their faculty to decline are to be shown. In the literature that considers the medieval legal texts written on parchment or

paper, numbers were not analysed until now, with the exception of Slavko Vukomanović's article "The Lexicon and the Grammatical Meaning in the Charter of Ban Kulin", where he only recounts the presence of two cardinal numbers and one ordinal number in the same charter as one of the segments in the statistical processing of lexicon.

Key words: *cardinal numbers, declension, medieval legal texts of Bosnia and Hum*